

Slovenská pošta vydala poštovú známku „Spoločné vydanie s Mongolskom: Sokolarstvo“

Bratislava, 8. októbra 2020

Slovenská pošta vydala poštovú známku „Spoločné vydanie s Mongolskom: Sokolarstvo“ s nominálnou hodnotou 0,65 €.

Poštová známka s rozmermi 40 × 40 mm vychádza vo forme upraveného tlačového listu s 10 známkami. Známkou vytlačila technikou ofsetu spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o.

Na poštovej známke sú prezentované archeologické nálezy z 8. storočia s motívmi sokoliarov nachádzajúcich sa na Khul Asgat pohrebnej stéle v Mongolsku a na avarskom nákončí z Moravského sv. Jána.

Súčasne s poštovou známkou bola vydaná obálka prvého dňa s pečiatkou FDC s dátumom 2. októbra 2020 a domicilom mesta Bratislava. Motívom prítlače FDC obálky je veľkomoravská strieborná plaketa s motívom sokoliara zo Starého Města-Špitálok a motív sokola na gombíku z hradiska Pohansko u Břeclavi.

FDC vytlačila technikou ofsetu spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o.. Autorom výtvarného návrhu poštovej známky, FDC, FDC pečiatky Vladislav Rostoka, akad. mal.

Emisia poštovej známky, vydaná pri príležitosti 70. výročia nadviazania slovensko-mongolských diplomatických vzťahov, prezentuje archeologické nálezy z 8. storočia súvisiace so sokolarstvom. Tento špecifický typ lovu praktikovala v tomto období tak aristokracia turkického pôvodu žijúca v Mongolsku, ako aj na území dnešného Slovenska. V súčasnosti je sokolarstvo, ktoré bolo v roku 2016 zaradené do zoznamu nemotného kultúrneho dedičstva sveta UNESCO, mongolským národným športom, pričom aj slovenskí sokoliari dosahujú v tomto loveckom umení pozoruhodné úspechy i na medzinárodných súťažiach, ktoré sú prevažne doménou šampiónov z Ázie. V severnej časti Mongolska v provincii Bulgan objavil ruský vedec N. M. Jadrintsev v roku 1891 kamenný pomník vládcu neznámeho turkického kmeňa kagana Altana Tamgana Darkhana a jeho dvoch synov Torgula a Jeleka z 8. storočia. Pomník dal postaviť kaganov príbuzný Tekesh Kuli-Tudun, ktorého sa podarilo identifikovať na základe nápisu vytesaného na stéle v orkhonskej

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. **e:** dorcakova.iveta@slposta.sk **w:** www.posta.sk

turkičtine. Ide o archaické písmo, ktoré turkické kmene odvodili od sogdijskej alfabety patriacej do východoiránskej jazykovej skupiny. Pomník je výnimočný tým, že je na ňom v pravej hornej časti zobrazený sokol, ktorý súvisel s praktikovaním sokoliarstva turkickými kmeňmi v 8. storočí. Detail pravej časti pomníka na poštovej známke dopĺňa analogický motív avarského sokoliara z 8. storočia, ktorý sa zachoval na reverze bronzového kovania opaska objaveného v intraviláne obce Moravský sv. Ján. Ide o územie najzápadnejšej časti Avarského kaganátu, ktorý v 6. storočí založil kočovný kmeň turkického pôvodu, pôvodne žijúci v centrálnej časti Ázie.

Podľa niektorých bádateľov najzápadnejšiu časť kaganátu spravoval Tudun so sídlom v oblasti Devínskej brány. Jeho meno síce nepoznáme, ale počas avarských vojen, vedených Karolom Veľkým koncom 8. storočia, ako uvádzajú Letopisy franskej ríše, využil zmenenú politickú situáciu a nechal sa v roku 795 v Aachene pokrstiť, čím sa mu podarilo osamostatniť výlučne Slovanmi osídlený región na sútoku Moravy a Dunaja spod avarskej nadvlády. Tento akt následne viedol ku vzniku samostatného slovanského štátu známeho pod názvom Veľká Morava. Moravská vládnuca elita pritom prevzala viaceré pôvodom avarské zvyklosti vrátane sokoliarstva, čo dokazujú rôzne archeologické artefakty, či už známa strieborná plaketa sokoliara zo Starého Města–Špitálok alebo výzdoba gombíka z hradiska Pohansko u Břeclavi, ktoré sú prezentované na obálke prvého dňa.

Mgr. Martin Vančo, PhD.

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. e: dorcakova.iveta@slposta.sk w: www.posta.sk